

Delobota

Uredništvo in upravnništvo Kranj, Bleiweisova 7 — Čekovni račun št. 17.497 — Rokopisi se ne vračajo
Izhaja vsako soboto — Naročnina mesečno Din 4—, četrtletno Din 12—, polletno Din 25—, celoletno Din 45— — Inserati po tarifi

Leto II.

Kranj, 19. februarja 1938

Štev. 8.

Ustava kralj. Jugoslavije

§ 4. Državljanstvo je v kraljevini eno, VSI DRŽAVLJANI SO PRED ZAKONOM ENAKI. Vsi uživajo enako zaščito oblastev.

Zakon o tisku

§ 1. Tisk je svoboden. Svoboda tiska sestoji iz tega, da se neovirano izražajo misli v novinah ali drugih tiskanih predmetih . . .

Odločna pot krščanskih socijalistov

Zdi se, da je pričela borba proti komunizmu dobivati tudi pri nas stvarnejše in znosnejše oblike. Pritisk, ki ga je izvajala skrajna desnica že nekaj let sem na vse naše javno življenje in ki je grozil udušiti vsak količnik napreden podvig bodisi v politiki ali socialnem in kulturnem delovanju, dobiva prve uspešne protisunke. Skrivnostnoslamljato pošast komunizma so pri nas krščanski socijalisti prvi postavili v resnično življenje in ji pogledali v oči.

„Ko bi bil namreč komunizem le politična zarota, le perverzna zabava agitatorjev in le izživljanje enostranskih tipov, bi imeli popolnoma prav vsi oni, ki ga zatirajo ali vsaj skušajo zatirati z javnimi akcijami, organizacijami in pisanjem po najrazličnejših listih in knjigah“. Tako piše krščanska „Delavska pravica“ z dne 10. februarja in pravi dalje: „Toda mi se moramo dobro zavedati, da ekstremni nauki predstavljajo pribežališče najrevnejših, upanje onesrečenih in lačnih. Nekoč je krščanstvo prihajalo k najnižjim, žejnim pravice in zatiranim kot glasnik svobode, pravice in ljubezni. Danes po naši lastni krivdi vsi ti ubogi v krščanstvu ne vidijo prave rešitve“.

Te besede se nanašajo na znamenite izjave papeža in nekaterih francoskih kardinalov, ki so na koncu lanskega leta odgovorili francoskim komunistom na njihovo ponudbo o sodelovanju komunistov in socijalistov s katoličani pri preosnovi družbenega reda. Po teh izjavah namreč papež in kardinali (pariški Verdier, lyonski Gerlier in drugi) niso ponujene roke odklonili, ampak so jo celo sprejeli, pod gotovimi pogoji. „Le sprejmimo njihovo ponujeno roko, toda zato, da jih potegnemo h Kristusovemu nauku“. Kako pa jih bomo pripeljali k temu nauku? S tem, da ga jim bomo razložili? Ne, s tem, da ga bomo živeli v vsem kar ima dobrega! To so papeževe besede. Podobno je izjavil tudi kardinal Verdier: „Če gesta ponudene roke izraža na Vaši strani željo, spoznati bolj svoje katoliške brate, da bi mogli bolj spoštovati religijo, ki jim vodi njihova prepričanja, njihova čustva, njihova dela, cerkev ne bo odrekla tega dela razsvetljenja“ (Čas št. 5).

Prvi so pri nas krščanski socijalisti javno pokazali na preprosto dejstvo, ki ga skušajo mnogi prikriti, da je namreč v življenju samem treba iskati izvor vse socialne bede in odpora proti njej. Če je komunizem danes na svetu, potem je to znak, da imamo še vedno revne, lačne in zatirane ljudske množice, ki si hočejo poiskati svojo pravico. Če hočejo torej katoličani izpolniti svoje „veliko zgodovinsko nalogo“, morajo najprej „zajeti ves proletarijat“.

S tem jasnim načelnim prepričanjem so krščanski socijalisti priznali, tako kakor so delali doslej, pošteno borbo za izboljšanje položaja našega delavca in obenem odločno zavrnilo vse napade, s katerimi jih hočejo mračnjaki pri njihovem delu zavreti ali celo onemogočiti. Obkladanje krščanskih strokovnih delavskih organizacij z očitki, češ da nasledajo komunizmu, postane z ozirom na to jalovo in predvsem — nekrščansko. Zagovor lastnega dela morejo te organizacije podati z besedami ameriškega kardinala Mundeleina: „Seveda obstaja nevarnost komunizma. Toda nikarte dopustiti, da bi jo drugi

Rumunske spremembe

Nemško časopisje dolži Pariz in Moskvo

Padec Gogove vlade je vzbudil v Nemčiji najprej velikansko začudenje, potem pa še večje razburjenje. Ta nenadna sprememba deklarirano diktatorskega, protimarksističnega in protijudovskega režima se komentira na najrazličnejše načine. Dočim je nemško časopisje v prvih dneh Gogove diktature trdilo, da uživa Goga pri rumunskem ljudstvu takorekoč neomajno zaupanje, si je isto v prvi sapi po padcu totmačilo ta neuspeh z dejstvom, da Goga ni užival zadostnih simpatij pri rumunskem narodu in da mu je predvsem manjkalo — trdno zgrajene ideologije.

Po par dneh pa je isto časopisje prešlo od teh obrambnih razlag k odkritim obdolžitvam in napadom na Francijo in Rusijo. Narodno-socialistično časopisje je začelo trditi, da je francoska ljudska fronta z vednostjo in pomočjo Moskve prisilila kralja Karola, da je povzročil umaknitev Goge.

Nemški listi govore o „škandalu brez primere“, dolže francoske vlado, da se je vmešavala v notranje zadeve Rumunije, kakor se še vedno vmešava v notranje zadeve Španije. Berlinski „Angriff“ pa celo trdi, da so Rusi zbrali na rumunski meji več polkov vojaštva, da bi podprli francosko diplomatično intervencijo v najskrajnejšem slučaju z — zasedbo Besarabije.

uporabljali kot plašč, pod katerim bi uganjali svoje gnilo ravnanje; pri tem namreč, ko kriče proti komunizmu, sami uganjajo socialno nepravilnost in se bojujejo proti minimalni plači; tako najdemo žene in dekleta, ki se morajo truditi, da žive z zaslužkom 10 do 15 centov na uro“.

Da bi krščanski socijalisti resnično mogli uspeli s svojim delom v javnem življenju, tako si mora želeli danes vsak, ki mu preosnova obstoječega družbenega stanja pomeni živo potrebo. Na tej poti bodo velike zapreke, ki jih bo mogoče odstraniti le s trdim in vztrajnim delom, kar dokazuje najbolj dejstvo, da so mračnjaki začeli napadati z vso silo krščanske delavske organizacije in njihov časopis. Po vseh industrijskih krajih Slovenije so pričeli z vneto propagando, ki ima ta smoter, da bi razbila enotne krščanske delavske vrste. V svojih časopisih so zagnali besen alarm proti vsemu kar je v zvezi z Jug. strokovno zvezo. Uvodničar vodilnega slovenskega časopisa piše, da je hvalevredna vnema, ki jo imajo krščanski socijalisti s tem, da hočejo razumeti in pridobivati komuniste, toda še vedno ostane borba proti komunizmu kot ideologiji in sistemu „s katerim ne more imeti katoličan ničesar skupnega“. Ker komunistične ideologije in sistema brez njunih nositeljev sploh ne bi bilo, se to z drugim pravi, da je vse delovanje s komunisti in socialisti že tudi pristanek na njihov nauk. Kadar bodo torej krščanski socijalisti nastopili v delavskem gibanju skupaj z ostalimi delavci, bodo že zaznamovani za marksiste oziroma komuniste. Skratka, kjerkoli se bo pojavilo delo na osnovi sodelovanja vsega delovnega ljudstva, bo to delo označeno s pečatom nezakonitosti in komunizma, kakor se je to dogajalo že dozdaj.

Upamo, da bo poštena razredna zavest krščanskega ljudstva zmogla tudi ta pritisk in da bo ono z ramo ob rami z ostalimi delavci zastavila svoje delo za resnično izboljšanje obstoječih razmer.

Vlada Goga pa je morala pasti, kljub temu, da se je kakor mnoge sorodne diktature proglasila za „večno“ in edino, ki ima zaslonbo v narodu.

Režim Goga je izdal v 45 dneh svojega vladanja ravnotoliko proklamacij, ki slone vse le na dveh predpostavkah: prvič, Rumunija bo izgnala vse „protipravno“ priseljene Jude, ne oziraje se na ugovore katerihkoli velesil. Obljuba glede zunanje politike ni nikdo verjel. Le predobro se je vedelo, da pomeni zblizanje Rumunije in Nemčije najmanj — odtujitev od Male atlante in da Gogova pot ne vodi v Prago ali Pariz ampak v Berlin in Rim. Glede protijudovskih ukrepov pa se je bivšemu ministrskemu pred-

sedniku, ki je začel prav hitro postopati po nemških nürnberških vzorcih, na vsak način in upravičeno verjelo.

Gogova vlada je v 45 dneh izpraznila vse blagajne, ker je porabila ves denar za „pripravljanje“ volitev in ker novi dohodki — vsled razumljive pasivne resistance Judov, ki imajo v svojih rokah večino rumunske trgovine in industrije — niso več pritekali. To je bila gospodarska propast režima. Politična pa je sledila, ker so zunanje ministra v Ženevi in tudi drugod sicer poslušali, ko je razlagal, da ostane Rumunija zvesta Društvu narodov in da bo izpolnjevala prevzete obveze, v resnici pa so dobro vedeli, kam pelja na desno cesta . . .

Italija išče posojila v Londonu

Nenadni zastoj v mednarodnih pogajanjih za ureditev vprašanja tujih „prostovoljcev“ v Španiji je nastopil iz dveh razlogov. Nekatere države so namreč odklonile vsak prispevek k stroškom, ki bi nastali vsled repatriacije teh prostovoljcev in katere cenijo danes na preko 400.000 funtov šterlingov (okoli sto milijonov dinarjev). Toda ta zapreka ni resnega pomena, ampak služi samo kot izgovor, da se skrjuje obupno finančno stanje fašistične Italije. Ureditev vprašanja španskih prostovoljcev je odvisna samo od sklenitve posojila, za katero se pogaja Italija v

Londonu. Angleži so postavili kot prvi predpogoj in conditio, sine qua non, da odpokliče Italija nemudoma, na vsak način pa pred podpisom posojila, vse svoje prostovoljce iz Francove službe. Pariški „Oeuvre“, pravi da je Anglija postavila to zahtevo in da je angleški zunanji minister Eden kategorično izjavil, da se pred odpoklicem prostovoljcev sploh ne spušča v tozadevna pogajanja, kljub temu, da je predsednik italijanske Narodne banke Agostino že 14 dni v Londonu, kjer čaka na dovoljenje angleške vlade za perfektuiranje predvidenega posojila.

Eden v Birminghamu

V svojem zadnjem govoru pred Junior Imperial League (mladinska organizacija konservativne stranke) je Eden v glavnem obdelaval splošna svetovno-nazorna vprašanja. Povdaril je ponovno, da Anglija posveča Društvu narodov kljub vsem govoricam še vedno posebno pozornost in zaupanje. Ženevska ustanova sicer res ni izpolnila vseh vanjo stavljenih upov in povzročila tudi mnogo grenkih razočaranj (Abesinija, Španija, Kitajska), toda temelji Društva narodov stoji danes še vedno trdneje in bodo kljubovali tudi hujšim udarcem do končne zmage ideje miru in svobode. Ravnotako se je Eden priznal k brezpogojni demokraciji in skušal razbliniti tolmačenje, da predstavlja konservativna stranka v Angliji — reakcijo. Konservativna stranka je v vseh ozirih napredna in teh svojih idealov ne bo nikdar zatajila. Angliji se v prihodnosti ni ničesar bati in ni vzroka za kakršenkoli pesimizem, dokler je srce naroda zdravo. Narod pazi sam na svoje zadeve in se bo kršitvi zakonov vedno uprl.

Volitve v Bolgariji

Volitve za sobranje se bodo vršile marca meseca, po posameznih oblastih, na različne dneve. Volilni zakon izključuje udeležbo bivših političnih strank pri volitvah, niti se kandidati ne smejo pri propagandi (javna propaganda je dovoljena šele 10 dni pred volitvami) naslanjati na programe bivših strank. Vsak kandidat sme agitirati samo zase, pismeno ali ustmeno. V praksi bi torej izgledalo tako, da se mora vsak kandidat pred volilci hvaliti in razlagati svoje ideje in mišljenja. Kandidirati more samo oni, ki ne pripada nobeni politični stranki. V Bolgariji so vse stranke prepovedane, vendar se bo težko našlo 2000 uglednih ljudi o katerih se bo reklo, da ne pripadajo politično nikamor.

Vkljub vsemu je večina bolgarskih političnih voditeljev odločena nastopiti pri volitvah. Osnovan je „blok osmorke“, sporazum vseh demokratičnih strank, ki pa je od zelo napadan in oviran.

Kaj se godi na Hrvaškem?

O razmerah v Savski banovini sta govorila na skupščinski seji dne 16. februarja tudi poslanca Došen in in Kovač. Slednji je med drugim izjavil (točno po belgrajskem listu „Vreme“:

„Jaz, gospoda, živim v banovini, kjer vlada tako žalostno nezakonito zakonito stanje. Živim v delu države, kjer zapoveduje poleg banke uprave in poleg zakonov poseben hrvaški kmečki ustavni faktor: dr. Vladko Maček. On ima svojo oblast. Izvršilni organi dr. Mačka: „Gospodarska sloga“, „Seljačka sloga“ in „Seljačka zaščita“ se

vmešavajo protizakonito v javno in privatno življenje meščanov in kmetov Savske banovine. Terorizirajo na trgih in tržiščih in opravljajo druge nedovoljene posle, medtem ko ima gotovo Banska uprava fino vezane izvode obstoječih zakonov, posebno zakona o zaščiti države, katere načelniki, referenti in okrajni glavarji brezmočno in z vzdihom ogledujejo, ne da bi jih mogli uporabljati, ker naročuje vlada preko svojega notranjega ministra: „Ne izzivajte spopadov!“ In g. ban, takozvani nevtralec, pušča ta separatistični rušilni veter v svojem področju“.

Stavkovni val v Sloveniji v letih 1935-36

Kraigher Vito „Sodobnost“

I. Uvod

Stavka je poslednje sredstvo, po katerem poseže delavstvo v svojem boju za izboljšanje delovnih pogojev. Poslednje zato, ker je zvezano za delavstvo z velikimi žrtvami, često s pomanjkanjem in lakoto, v večini držav tudi s preganjanjem in zaporom. Zato poseže delavstvo po tem sredstvu v svoji borbi za boljše, človeka vredno življenje šele, ko so delovni pogoji, pod katerimi dela, tako slabi, da niti razmere in pomanjkanje med stavko ne morejo biti težje od razmer, v katerih je prej delalo in stradalo.

Stavke kot sredstva v borbi za boljše življenje se je začel posluževati šele proletarijat sedanje kapitalistične družbe, „svobodni“ mezdni delavec, v nasprotju s proletariatom antične in fevdalne družbe, sužnji in nesvobodnimi kmeti, za katere je bilo edino možno sredstvo v borbi zoper izkoriščevalca odkrit upor z orožjem v roki.

V sedanji kapitalistični družbi se je prenesel boj med lastniki vrst produkcijskih sredstev-kapitalisti in lastniki enega samega blaga, delovne sile-delavci iz krvavih bojišč na gospodarsko področje, v gospodarski okvir, v tovarno. Stavka je najbolj viden izraz te borbe, njen izbruh pomeni vojno med obema nasprotnima poloma kapitalistične družbe.

Veleindustrija sodobne kapitalistične družbe je nagomilila v tovarnah na tisoče in tisoče delavcev, ki dele isto usodo, jih družijo večji del dneva isto delo v tovarni in isto pomanjkanje, beda in glad v siromašnih predmestjih industrijskih središč. Prve generacije meznega proletariata, ki jih je predstavljala predvsem nasilno razlašeni in v mesta natrpani kmečki življ Anglije, zibelke industrije, še niso dorasle do zavesli skupne usode in potrebe združenega odpora proti izkoriščevalcem. Smatralo so za vir vsega zla stroje, nad katerimi so zline svoj onemogli

gney in jih razbijale. Sele po več desetletjih skupnega dela v tovarnah in skupnega stradanja v predmestjih je proletarijat kapitalistične družbe začel spoznavati izkoriščevalski značaj te družbe, se zavedati svoje vloge in svoje moči v njej. Znanstveni izraz tega spoznanja in zavesli, marksizem, mu je pokazal tudi pot v boljše čase.

Prvo spoznanje, ki ga je delavstvu vtilo že samo dejstvo skupnega dela v tovarnah, je bila potreba skupne borbe proti izkoriščevalcu, spoznanje posameznikove nemoči zoper gospodarsko močnejši kapital, ki mu more delavstvo postaviti nasproti le svojo številčno premoč. Koalicija delavstva, t. j. skupno postavljenje zahtev za izboljšanje delovnih pogojev in skupna borba za uveljavljanje teh zahtev, je bila prva tvorba organiziranega proletariata, ki je postala kmalu prevladujoča oblika v vseh kapitalističnih državah in zavzela kasneje, ko jo je priznala tudi država, obliko sindikatov. Najmočnejše sredstvo sindikatov kakor tudi že prejšnjih slučajnih koalicij, da podjetniki izpolnijo zahteve delavstva, je stavka—kollektivna opustitev dela.

Statistični pregled stavkovnih gibanj zadnjih desetletij v industrijskih državah na zapadu (Francije, Anglije, Belgije, Italije in Nemčije) nam kaže, da je krivulja stavkovnih gibanj vzporedna s krivuljo zunanje trgovine teh držav, katera je indeks za njihovo gospodarsko prosperiteto, nasprotna pa s krivuljo brezposelnosti v teh državah. To dejstvo, utgotovljeno na podlagi statistik, potrjuje Rislov zakon, po katerem je število stavk v premem sorazmerju s številki izvoza držav v obratnem sorazmerju s številom brezposelnih, ali drugače, v skladu s krogotokom gospodarskega življenja današnje družbe izraženo: Stavke so številne v času gospodarskega poleta, njihovo število pa pade v času zastojev in kriz.

Vzroki te medsebojne povezanosti so gospodarski in psihološki, vendar presega okvir tega članka, da bi se spuščali v njihovo teoretično razlago.

Hoteli smo le nakazati, da tudi stavkovni val, ki je zajel Slovenijo v letih

1935 in 1936, ni bil slučajen ali delo „temnih elementov“, kakor ga je hotelo prikazati dnevno časopisje, marveč je bil tesno povezan s takratnim položajem gospodarstva Slovenije.

Že l. 1934. so se tudi v Sloveniji začeli kazati prvi znaki gospodarskega zboljšanja, število zaposlenega delavstva je začelo naraščati, cene proizvodov rasti, le delavske mezde so padle vse do srede l. 1936.

Leta 1933. 1934. 1935. 1936.
Štev. zavar. del. 75.564 79.010 83.192 85.917
Pov. zav. mez. (din) 25.23 22.63 22.40 22.56

Nasprotno so dobički delniških družb začeli naraščati že l. 1934. Prvi znaki izboljšanja so se v industriji pokazali torej že l. 1934., dočim je delavstvo zaznamovalo prvo rahlo zvišanje svojih dohodkov šele dve leti kasneje l. 1936. Ravno v ti dve leti pa pade stavkovni val, ki ga tu obravnavamo.

Ko se namreč začno pojavljati prvi znaki izboljšanja konjunktore, podjetniki nikakor ne povišajo takoj iz lastne volje sorazmerno mezd, marveč skušajo z nizkimi mezdami iz dobe depresije takratne izgube čimprej nadoknaditi in trdovratno vztrajajo pri mezdah iz časa krize. Delavstvo pa zahteva sorazmerno povišanje mezd kakor naraščajo cene proizvodov in dobički družb: Ker pa brezposelnost radi racionalizacije, ki so jo podjetja med krizo izvedla, počasi pada, ter je bil ta padec počasen zlasti v Sloveniji v primeri z ostalo državo, delavstvo ne poseže takoj po skrajnem sredstvu — stavki, da bi izsililo povišanje mezd, ker imajo podjetniki takrat še možnosti, poiskati si med še vedno številnimi brezposelnimi, pripravljenimi delati za vsako ceno, brez težav nadomestne delovne sile.

V letih 1935. in zlasti l. 1936. je postalo nesorazmerje med cenami produktov in posebno še življenskih potrebščin in nizkimi mezdami tako kričeče in nevdržno, da je delavstvo, ko je tudi že zaposlenost znatno narasla, odločno zahtevalo povišanje mezd. Ko podjetniki tem zahtevam niso hoteli zlepa ugoditi, so stopili v stavko, ki je bila zanje poslednje sredstvo, da izsilijo tudi zase primerno izboljšanje položaja.

To so ekonomski in psihološki vzroki stavkovnega vala, ki je zajel Slovenijo l. 1935. in zlasti l. 1936.

Obupen položaj gradbenega delavstva v Kranju

Gradbeno delavstvo je za tekstilnim najmočnejša delavska skupina v Kranju, zato je prav, da informiramo naše čitatelje o razmerah v tej stroki. Marsikdo ima popolnoma napačne pojme in misli, da so zidarji pravi gospodje.

Samo nekaj števil naj zadostuje: pomožni delavec zasluži Din 3—, lesar Din 4— in zidar Din 5— na uro povprečno. Zaposlitev je znašala minulo sezono 175 dni po deset ur, povprečen zaslužek torej 5250, 7000, 8750 dinarjev za celo leto. Uradno določen življenski minimum pa je znašal 1. junija 1937. (nakar so cene še za mnogo točk poskočile) za samskega delavca letno 9.600 dinarjev, za štiričlansko delavsko družino pa 23.300 dinarjev. Po uradni statistiki zasluži torej oženjen pomožni delavec z 2 otrokoma letno le 22,2% onega zneska, ki bi bil neobhodno potreben za preživljanje družine. In tudi ta neverjetno nizki življenski standard — ki ne more ostati brez raznih za vso splošnost škodljivih socialnih posledic — se zdi gg. podjetnikom previsok! To je neverjetno, bo kdo rekel, komur ni znan globoki patriotizem in neomejeni „socialni“ čut naših in tujih kapitalistov.

Stalno pa se dogajajo poleg tega še druga izrabljanja delavskih moči. Po cele mesece ne prijavljajo delavcev za OUZD, prijavljene pa odjavljajo in prijavljajo tudi po šestkrat v eni sezoni, dasiravno do skrajnosti izkoriščanemu delavcu stalno odtrgavajo prispevke. In še mnogo drugih stvari je, n. pr. varnostne določbe se skorajda sploh ne upoštevajo in pravil čudež je, da ni bilo razen par razmeroma lahkih nesreč beležiti tudi smrtnih slučajev.

Gradbeno delavstvo vseh prepričan in vseh svetovnih nazorov pa je trdno odločeno izbojevati si najosnovnejše pravice, garantirane po obstoječih zakonih, in vsaj ono najmanjšo mezdo, ki mu lahko nudi človeka vredno obstoj, in kakor se vedno borimo na strani zatiranih in žejnih pravice, bomo tudi stavbiškemu delavstvu po naših skromnih močeh skušali pomagati, da si pribori boljše in večji kos kruha! O tem konfliktu med podjetniki in delavci bomo po potrebi še poročali.

MASKE

pripravite se
za pustni torek

1. marca

KULTURNI PREGLED

V „Študijski knjižnici“, ki posluje v knjižnici Nar. čitalnice v Narodnem domu vsak ponedeljek in petek od pol 20, ure dalje, v sredo pa od pol 14. do pol 19. ure, je med drugim na razpolago:

„Sodobnost“, neodvisna slovenska revija, štev. 1—2 leto VI. V letošnjem prvem, dvojnem zvezku prinaša sledeče članke: Uvodni članek ob petletnici revije izpod peresa urednika revije Ferda Kozaka; Iz včeraj v jutri; A. Slodnjak: Ob Zupančičevi šesdesetletnici; Fran Petre: Vrazovo pojmovanje ilirizma; A. Poljanec: Dve razdobji fašizma na Slovenskem; Kraigher Vito: Stavkovni val v Sloveniji v letih 1935 in 1936. Med pesnitvami dobimo tudi Grudnovo „V opombo Alfredu Šerku“ in I. dejanje Čufarjeve groteske „Mali Babilon“. Omeniti je treba tudi „Politični obzornik“, ki prinaša zanimive članke kakor: „Realna politika“ in „Iz angleškega političnega življenja“.

Revija, ki se je tako lepo uveljavila v našem kulturnem življenju, pa objavlja še obilo kritično-informativnih sestavkov, ki obravnavajo naše slovensko pa tudi tuje kulturno delovanje.

„Znanost i život“, časopis za popularizacijo nauke, Zagreb. Dvojna številka za november in december prinaša iz zgodovine in sociologije: Od nos cerkve proti državi; iz filozofije:

Takozvana znanstvena filozofija; iz ekonomije: Črni dnevi na borzah; iz literature: Nepotrebna koncesija nadrealizmu; iz fiziologije: Delo instituta za proučevanje možganov; iz medicine: Zdravniki in vas.

V rubriki „Feljton“ so krajši članki „Pomen Feuerbacha“, „Charles Fourier“ itd., v rubriki knjige in časopisi pa so objavljene številne kritike knjig in revij.

Revija „Znanost i život“, ki si je stavila za cilj popularizirati znanost, je s to številko dokazala, da stopa k svojemu cilju krepko in nevdržno naprej. Kakor je razvidno iz sestavkov, obravnava revija vsemogoče probleme znanosti na vsakomur razumljiv način, brez frazeološkega balasta in brez abstraktnosti.

L. Fodor: „Matura“ (Oder Nar. čitalnice). Fodorjeve komedije so vedno uspešne; saj pa tudi nudijo obilo zabave, vendar ne tiste primitivne, temveč v igro je vpletena tudi vzgojna nota. Skraika, meša žalost z zabavo, vedrostjo in vzgojo; vse pa je življensko, resnično. V „Maturi“ se srečata dva tabora, dijaki in profesorji. Da pa je komedija še bolj pestra, imamo tudi v profesorskem zboru zastopana dva svetova, dobre in sekantne profesorje.

Režiser je postavil srednješolski svet v realistično sceno, ki je zaradi razgibanosti in dokaj posrečenega grupiranja igrancev ugajala. Izmed nastopajočih, ki so svoje vloge izvedli

za diletantski oder nadpovprečno. naj navedem: dr. Mozoljčev (Strgarjeva), ki je postavila odlično silno profeso-rico in je zatajila le v trenotku, ko postane dobra, ko spozna, da so jo učenke ljubile, čeprav so ji nagajale. Mogoče gre to na račun dolgoletne pavze? V vsem ostalem je pokazala, da je odlična igralka in upajmo, da jo bomo še videli. Doktor Vrtača (Vajt) je treba pohvaliti; mestoma je sicer zašel v karikaturu, vendar je v večjem delu prikazal resničen tip profesorja matematike. Tudi Slaparjeva (Plahutova) je bila na dostojni višini, manjka ji le kot mladi igralki rutina. Nosilka najtežje vloge dr. Ana Mate (Vajtova) je izigrala z razumevanjem tudi najtežje prizore. Vsi ostali so bili povprečni, da celo slabi. Maska Čebule (Brtoncelj) je bila nemogoča. To ni bil stari dobri profesor, ki odhaja s težkim srcem od mladine v pokoj. Ravnatelj (Šluhec) je razočaral. Zgleda, da ni razumel stvari. V tretjem dejanju bi moral mirno preiti razočaranje v ljubezni in ne s kričanjem na ubogo učenko, ki jo je zlagana ljubezen rešila profesorskega preganjanja. Duet Štrk — Šiška (Mihelič, Horvat), ki naj karakterizira danes večino profesorjev, ki nimajo svojega mnenja, ker se morajo boriti, da se prebijejo s svojo pičlo plačo skozi življenje, je v Horvalu še našel dobrega tolmača, Miheliču pa je spodletelo na vsej črti. Profesor Vidovič (Srakar) in učiteljica (Bitenčeva) bi se morala še malo bolj poglobiti v stvar.

Površno pogledano je igra zadovoljiva, saj obravnava kaj mično snov in so igralci doživeli aplavz tudi na odprti sceni. Publike je bilo dovolj.

Ivan Cankar: Kralj na Betajnovi. (Oder „Vzajemnosti“). V času operet in bedastih burk je krenil O. Vz. v nasprotno stran in uprizoril dramo, še Cankarjevo. Za igralsko družino, ki ni rutinirana, ki je poleg tega sestavljena še iz ljudi, ki garajo ves dan po tovarnah in se morejo posvetiti odrski umetnosti le v poznih večernih urah, je „Kralj na Betajnovi“ kaj trd oreh. Kako so igrali? Moram priznati, da so rešili zadevo dokaj zadovoljivo. Podajanje je bilo življensko in je motil v nekaterih prizorih, splošno dobro odigranih, le patos. Vsi igralci so dali celega moža, kar naj velja tudi za ženske vloge. Več pažnje pa bi moral režiser posvetiti tudi nosilcem manjših vlog. Žal, da je O. Vz. prisiljen igrati na tako tesnem prostoru in da zaradi tega ni mogoče pravilno grupiranje idejno si nasprotujočih oseb. Seveda je treba pač računati s tem, kar je na razpolago in v teh ozkih prilikah je ansambl O. Vz. je dal, kar je največ mogoč. Udeležba je bila zadovoljiva.

Bratko Kreft: Velika puntarija, dramska kronika v 5 dejanjih. (K premijeri, ki se vrši v soboto 19. i. m. v dramskem gledališču v Ljubljani). Delo nam pokaže z jasnostjo prilike, ki so povzročile veliki kmečki upor l. 1573 na Slovenskem in Hrvaškem. Dosedaj delo še ni bilo prikazano na odru.

Domače vesti

... le če je tisk v službi
resnice in pravice in ljubezni

† Ivan Jožef
škof lavantinski.

Na gimnazijski oglasni deski smo brali prošli teden sledeči razglas:

Mladina rada bere, zlasti še časopise in lokalne tednike, ki izhajajo v Kranju. Tako ste gotovo brali v „Gorenjcu“ pod naslovom „Kako smo rodoljubni?“ notico, v kateri se smeši podpisane direktorja v njegovi vnetosti, da se med Vami nabere primeren znesek za Karadžičevo ustanovo, na drugi strani pa se prikazuje direktorjevo brezbriznost za akcijo, da se nabira med Vami častna vsota za odkup Prešernove rojstne hiše. Kaj je resnica in kje je?

Znano Vam je, da je bila Karadžičeva proslava 26. oktobra v telovadnici za IV. do VIII. r. odrejena v smislu odloka ministra prosvete in da je isti odlok priporočal zbiranje zneskov med Vami za Karadžičevo ustanovo, da vsak učenec prispeva vsaj en dinar, največ pa po 10 Din. Direktor je na proslavi dodal: „Kdor bi pa tudi tega dinarja ne zmoget, naj pride ponj k njemu v pisarno!“ Temu pozivu se ni nihče odzval. Nabrali ste hvalevredno vsoto 546 din, h kateri vsoti je direktor še dodal 55 din, da je bilo vsega skupaj 601 din.

Dne 7. decembra sem prejel okrožnico g. bana za odkup Prešernove rojstne hiše, ki sem Vam jo takoj v dveh izvodih izobesil na razglasnih deskah, objednem pa pismeno in ustno opozoril na njo gg. razrednike in jim toplo priporočal nabiranje, posebej še gg. profesorjem, ki uče slovenščino, kar so tudi storili, da se mora akcija med gorenjsko srednješolske mladino izvršiti na najčastnejši način. Drugi direktorjev ukrep v tem pravcu je bil, da je na sestanku staršev 21. t. m. v telovadnici sam priporočal zbiranje ter to zbiranje tudi utemeljeval, da je naša mladina najbližja Prešernovemu rojstnemu domu, da počiva prvak slovenskih pesnikov v Kranju in da enako postopajo tudi drugi, veliki kulturni narodi. Tretji direktorjev ukrep je namenil en del previška od zadnje kino predstave za odkup Prešernovega doma.

Uspeh vseh teh dosedanjih dejanj je ta, da je že sedaj, ko je še le osem razredov, torej niti polovica, prispevalo za to akcijo, nabranega več kot za Karadžičevo ustanovo. S tem pa še niso izčrpani vsi ukrepi v tem oziru, sledili bodo še novi. Datum 8. februarja ne bo šel mimo nas. Pripravite

Upriporitev bo, kot lahko rečemo, dogodek v slovenski umetnosti: saj bomo videli košček narodne zgodovine. Tako pravi Kreff: „Kdor trdi, da naš narod nima v daljni preteklosti svoje zgodovine, je slep in lažje, kajti s ponosom se lahko sklicujemo, da so tista naša zgodovina — slovenski kmečki upori. Tudi herojstvo je v njih, večje in veličastnejše kot vse srednjeveško viteštvo, kar ga je bilo v naših krajih. Slovensko kmečko ljudstvo je v tistih hudih časih, ko sta ga morila Turki in grof, vzdržalo na svoji zemlji in preneslo vse gorje. Krvavelo je, da je tekla kri v slapovih, a izkrvavelo ni...“

Le vkup, le vkup, uboga gmajna.
Heja, hejo!
Za staro pravdo zdaj bo drajna!
Heja, hejo!
Zimzelen za klobuk!
Punt naj reši nas tlačanskih muk!
Iz grajskih kevdrov teče vino —
Heja, hejo!
Zažgali grofu smo graščino,
Heja, hejo!
Grad gori, grof beži!
Vino teče naj, če teče kri!
Le vkup, na zadnji boj, tlačani!
Heja, hejo!
Zdaj kmečka se gmajna brani —
Heja, hejo!
Puško, meč, kopje v dlan!
Bije za svobodo se tlačani!
Premagana je kmečka četa —
ojo — ojo!
Na gavgah... pobila... vjeta...
končan je boj...
Dina — don... mrtvaški zvon,
Kdaj bo sedel Gubec kmet na tron?
Iz „Velike puntarije“.

se, da bo ta dan čim slovesnejši in častnejši za Vas kakor to zasluži Prešernovo ime! Spomnimo se tudi „Prešernovega sklada“ ob tej priliki, ki je bil za Vas na našem zavodu ustanovljen pred leti in je še vedno zelo majhen! Več kot zanimivo bi bilo tudi tu neko vprašanje zastaviti. Sedaj pa, mladina, sama sodi, kaj je resnica in kje je! Ne razglasim Vam tega, da bi se opravičeval, ker mi tega, kakor pač sami vidite, niti najmanj treba ni. Razglasim Vam pa to zaradi tega, da se ne zastrupljate po laži in obrekovanju. Že v mladosti se morate navaditi govoriti resnico, jo spoštovati in ljubiti ter jo ob potrebi tudi braniti.

Dr. Simon Dolar
direktor

Pečnik Alojzij

Preminul je dne 16. t. m. eden najstarejših meščanov, ki se je že v mladih letih udejstvoval v narodnih društvih v Kranju. Bil je član sokolskega društva, ki se je ustanovilo leta 1864, pri sedanjem društvu pa od njegove ustanovitve, udejstvoval se je tudi pri gasilstvu ter je bil več let načelnik gasilnega društva, ki ga je izvolilo v priznanje njegovih zaslug za častnega člana. Udejstvoval se je tudi pri bivšem „Bralnem društvu“, kjer je bil več let odbornik. Dosegel je starost 88 let. Bodi pokojniku lahka domača zemlja! Cenjeni rodbini naše iskreno sožalje!

Dijaki kranjske gimnazije prirede v soboto ob 1/9. uri zvečer in v nedeljo ob 4. uri popoldne v Ljudskem domu, v sredo 23. t. m. ob 1/9. uri zvečer pa v gled. dvorani Nar. doma Gogoljevo 5-dejansko komedijo „Revizor“. Obisk priporočamo najtopleje.

Del. kulturno društvo „Vzajemnost“ ima svoj redni občni zbor v nedeljo 20. februarja ob 9. uri dopoldne v društveni dvorani „pri Semenu“. Pozivamo vse, ki se zanimajo za kulturno delo naših delavskih organizacij, da s svojo navzočnostjo dokažejo in podpro kulturna stremeljenja našega delavstva.

Gledališki oder „Nar. čitalnice“ ponovi v nedeljo 20. t. m. ob 1/9. uri zvečer Fodorjevo komedijo „Matura“. Začetek točen!

Zbirališče vseh sportnikov in prijateljev sporta je v soboto, 19. febr. v spodnjih prostorih hotela „Stara pošta“ v Kranju na sportni maskeradi S. K. Kranja.

Trgovski ples je samo enkrat na leto, z Adamičevim vinom pa Vam postrežejo vsak dan na „Bekslnu“ v Kranju ali pa pri Laknerju na Kokrici.

Esperantsko društvo „Zelena zvezda“ v Kranju ima v nedeljo 20. t. m. ob 10. uri dop. v gimnaziji svoj drugi redni občni zbor, na katerega vabi vse, ki se zanimajo za esperanto. Društvo je bilo ustanovljeno pred letom dni in je priredilo že dva začetniška tečaja s prav dobrim uspehom. Iz teh tečajev je izšlo nad trideset ljudi, ki obvladajo vsaj delno, nekateri pa že prav dobro, esperantski jezik, kar vse naj da tudi vsem ostalim pobudo za učenje tega tudi v tujsko-prometnem oziru zelo važnega svetovnega jezika.

Šah. Naši šahisti so z najavljenim turnirjem že začeli. Priglasilo se je nad 20 šahistov, ki igrajo v dveh skupinah po 10, pripravljajo pa se že tretja skupina, ki bo nastopila prihodnji torek dne 22. t. m.; prijave za to skupino se sprejemajo še do tega dne vsak petek in torek v klubovem lokalu hotel „Stara pošta“ (Lovska soba). Igra se vsak torek in petek od 8. ure zvečer naprej; za doličnice pa, ki bi bili te dni zadržani, se sporazumno z vsakokratnim partnerjem po odobrenju vodstva turnirja posamezne partije lahko prelože na druge dneve in ure. Vsi šahisti se pozivajo, da se za igranje v tretji skupini pravočasno prijavijo, kar po 22. februarju ne bo več mogoče. Borba je sicer precej izenačena, zato bo pri podelitvi naslova kranjskega prvaka odločala predvsem — rutina.

Original „DINGAČ“ zajamčeno pristao, sladko, črno vino, zdravstveno priporočljivo za slabotne, slabokrvne in rekonvalescente edino pri PETERLINU.

Trgovski ples je za nami. Bila je to ena največjih in najlepših prireditvev, kar se jih je do sedaj vršilo v Kranju. Udeležba je bila nad vse častna, za kar gre predvsem zahvala marljivemu pripravljalnemu odboru pomočniškega zbora, ki je dovršil svoje mnogoštevilne in težke naloge — od dekoracij do demobilizacije — z nesebičnim požrtvovalnim delom. Ne bilo bi prav, ako bi na tem mestu pozabili omeniti velezaslužnega sodelavca ali bolje rečeno glavo prireditve g. Lozar Edvarda, trgovskega poslovodjo; kakor gre namreč vsa zasluga za dekoracije g. Mihevcu in njegovim ožjim sodelavcem, tako zasluži za vsa ostala pripravljalna dela g. Lozar v resnici „Grand Prix“ diplomu, saj si ni dal miru še med prireditvijo samo in vedno skrbno pazil, da bo ja vse v redu. Upajmo, da smo s tem ustregli tudi njegovi tihi želji: „da bi bil v cajfengih!“

Kranj napreduje v vseh pogledih. Da bomo imeli zvrha dobrot, so ustanovili pri nas tudi ZZD in društvo zelenih nameščencev. Kot vabo v ta društva bodo ustanovili še tekstilno drugo „Teza“ in tekstilni bazar „Teba“. Vse te velike pridobitve bodo imele skupno pisarno in uradne ure v knjižnici Ljudskega doma, kjer se bodo dajala pojasnila glede služb po tovarnah in delavnicah in bo pisarna za člane ZZD tudi posredovala delo. Gotovo bo te naloge ZZD uspešneje izvrševala kakor druge delavske organizacije, saj imajo njeni pokrovitelji in ustanovitelji s tovarnarji in različnimi podjetniki kaj dobre in prijateljske zveze. Zavedno delavstvo takim vabam ne bo nasedalo ter se bo rajši držalo svojih neodvisnih in svobodnih organizacij.

„Delavska pravica“

Damska zapestnica se je našla na trgovskem plesu. Dobi se v trgovini Sajovic, Prešernova ulica.

Praktična novost za kuhinjo. Od citrone se v kuhinjske svrhe uporablja predvsem citronina kislina. Novi izdelek Climone ni nič drugega kot pristna citronina kislina v prahu. Je lahko topljiva in izdatna. Ena vrečica Climone je enaka dejstvu 10 citron ter stane le Din 2.—. Lična medena medena dozica s citronino kislino, enaka dejstvu 20 citron, stane pičlih Din 6.—.

Preizkusite Climone za: vročo in hladno limonado, punč, čaj, grog; kot nadomestilo za kis, za izboljšanje jedil, salate in pitne vode ter za dezinfekcijo slednje.

Dobi se povsod, kjer vidite reklamo Climone.

Zupanova plača. Občinski odbor občine Koroška Bela je na svoji zadnji seji obravnaval tudi vprašanje zvišanja županove plače. Pri tej debati se je seveda župan odstranil iz sejne dvorane, da bi s tem omogočil neovirano razpravljanje. Tudi v Kranju se je nedavno obravnavalo podobno vprašanje, toda naš župan je cel čas ne samo vztrajal v sejni dvorani, ampak sejo celo vodil ter se tudi zelo aktivno udeleževal tozadevne debate. Sedanja občinska večina Koroške Bele je bila izvoljena brez kompromisa in brez JRZ in JNS, kranjska pa obstoja iz kompromisa med JRZ in JNS. Zupan Koroške Bele je delavec Perko, župan Kranja pa bančni ravnatelj g. Česenj.

Dobre prehrane si ni mogoče zamisliti brez dobre bele kave s „pravim FRANCKOM“!

Občinski proračun. Finančni minister je dal za sestavljanje novih proračunov vsem občinam zelo striktna toda težko izvedljiva navodila. Finančni minister na primer zahteva, da se morajo proračuni znižati pod višino lanskim proračunom, nadalje, da se znižajo plače občinskim uslužbencem in da se po možnosti celo koga odpusti. Pri današnjem naraščanju draginje so te zahteve finančnega ministra pač nerazumljive, ker bodo morale občine plače svojih nameščencev na vsak način dvigniti, če upoštevajo samo podražitev vseh življenjskih potrebščin in stalno povečanje dela na občinah. Radovedni smo, kakšno stališče bo zavzela naša občina k tem proračunskim predpisom.

Podružnica S. P. D. v Kranju priredi v sredo dne 23. februarja ob 20. uri v telovadnici gimnazije javno predavanje s skioptičnimi slikami o temi „Nazaj k naravi!“. Predava znani alpinist g. Uroš Zupančič. Planinci in prijatelji planin, pridite v obilnem številu!

Zastopniki vseh delavskih strokovnih organizacij pripravljajo, kakor slišimo, zelo dobro utemeljeno predstavko, v kateri zahtevajo, da odstopi kranjska občina po zgledu drugih občin v državi brezplačno delavcem z družinami odgovarjajoča zemljišča, na katerih bi si postavili svoje hišice. Ta predlog bo baje predložen še pred proračunsko debato. Prepričani smo, da bodo delavci — če nastopijo solidarno — s to vsekako upravičeno zahtevo tudi vsrkali!

Zadruga drž. uslužbencev za nabavo kredita v Kranju ima svojo redno letno skupščino v nedeljo 20. februarja ob 10. uri dop. v gimnaziji. O uspehu poslovnega leta 1937 in poteku skupščine bomo še poročali.

Reši se, kdor se more... Kakor smo doznali, so gasilci sestavili nekakšno proskripcijsko listo vseh onih, ki se njihove veselice (na katero je vabilo tudi katoliško časopisje) niso udeležili; na drugi strani pa je g. župnik v nedeljo pri pridigi omenjal dekle in fanta, ki ste se neke veselice udeležili in pripomnil, da si ju je dobro zapomnil. Res kočljiva zadeva tole za Kranjce, izbirati med časnim in večnim ognjem!

Čudne smuške tekme S. S. S. (Savez Slovanskega Sokola.) Radio-Ljubljana je poročal točno tako-le: „...prvo mesto je zasedel Češkoslovenski Sokol, pred... molk, pavza, nato malce sramežljivo „ki je zaostal za 13 točk, tretji bolgarski Junaki“. — Bog ve, kdo je bil drugi?

Samobrivce

vseh slojev prosimo, da nam v lastnem interesu z dopisnico javijo svoj naslov, nakar bo sledila brezplačna poštna pošiljka. Dopise nasloviti na „Konbinos“, Maribor, poštni predal 70.

Vlom v čevljarno „Elita“. V noči s petka na soboto so obiskali neznani vlomilci trgovino čevljev „Elita“ v Tavčarjevi ulici. Odnegli so 43 parov čevljev in 1300.— Din gotovine, tako da znaša škoda okrog 10.000 dinarjev. Vlomljeno je bilo skozi bivšo pekarno Alešovec v lokal, kjer je vlomilec vzjel ključ in odprl izložbeno okno. Vlomilec je po storjenem delu enostavno pustil vrata lokala odprta; tako, da je lastnik opazil vlom takoj zjutraj in ga seveda prijavil žandarmeriji. Po vseh znakih kaže, da so morale biti nočnim obiskovalcem razmere zelo dobro znane.

Nenadna smrt. Posledicam hudih poškodb, ki jih je dobil pred mesecem dni, je podlegel v Ljubljani g. Janko Strnad, črkostavec Narodne tiskarne, ki je bil pred leti tudi poslovodja tiskarne „Save“ v Kranju. Kranjci so ga obdržali v zelo dobrem spominu, saj je bil veder družabnik ter vedno vesel, dobre volje in mlad. Star je bil šele 49 let in zapušča ženo ter štiri otroke, od katerih je šele eden preskrbljen. Bodi mu lahka zemlja domača! Ugledni rodbini naše najiskrenejše sožalje!

Inserirajte v „SOBOTO“!

Primskovo

Star primskovski fant nam piše: Tudi mi smo v svojih mladih letih večkrat zaukali, zapeli, pa tudi malo glasneje porogovili po vasi, toda tudi v najhujšem navdušenju smo vedno utihnili, kadar smo šli mimo pokopališča. Dandanes pa stalno slišimo pozno zvečer "kravale in vpilje, pomešano z ženskimi vriski iz pokopališča in najbližje okolice od ljudi, ki se vračajo od težkega dela „za narodov blagor“. Žalostno pa je, da se najbolj „verne“ ovčice v temi spremene v največje brezverce.

Stražišče

Sokolsko društvo v Stražišču priredi v soboto 19. t. m. ob 8. uri zvečer v vseh prostorih Sokolskega doma Veliki Maškaradni ples. Dostojne maske vabljeni!

Voglje

Društvo kmečkih fantov in deklet v Vogljah je vprizorilo v nedeljo 13. t. m. v prostorih g. F. Molja narodno igro v 4 dejanjih „Dekle z rožmarinom“. Igravci so z uspehom dovršili stavljenе uloge, saj je bila večina prvič na odru, tako da je bilo občinstvo, ki je dodobra zasedlo dvorano, kar zadovoljno.

Cerklje

Občinska uprava v Cerkljah je sestavila po § 96 z. o. o. osnutek proračuna za leto 1938/39 in ga izločila na vpogled občanom v nepreglednem stanju. Naznačene niso bile doklade, iznos partij je bil dvakrat korigiran, tako, da nihče ni vedel, katera številka je prava. Pri proračunski seji pa so pripisali k osnutku še 30% doklado za vodovod, ker vodovodni odbor ne more nikamor z delom naprej. Postavka „za tifusne kapljice“: Din 17.000 je letos že drugič v proračunu. Najinteresantnejše pa je izpadlo vsekakor glasovanje za podporo „fantovskemu odseku“ — 10 : 9 — kljub temu, da so vsi — razen enega — iz JRZ liste. Kakšno je poslovanje občinske uprave, se najbolje vidi iz doklad, ki so sedaj 136%, brez banovinskih seveda, dočim smo preje prav dobro izhajali s 46—50%.

Pretekli teden je bil v Kranju aretirani bivši tajnik in predtelovadec „fantov“, ki si je izposodil nekaj javnega denarja. Občinski možje so sicer hoteli sami pokriti vzeto vsoto, toda zdela se jim je prevelika. Mesto občinskega tajnika je sedaj zasedeno po čevljarju in občinskem odborniku, ki ima za pomoč tudi neko gospodično.

V našem zadnjem članku „Občinsko gospodarstvo“ bi se moralo pravilno glasiti: . . . občinska uprava (ne občinski odbor!) bi morala imeti po zakonu . . . , kar s tem popravljamo.

Ljubno

„Zakonci stavkajo“, tridejansko veseloigro priredi naše Sokolsko društvo na pustno nedeljo 27. februarja. Po igri se vrši velika predpusna veselica.

Skofja Loka

Širši obrtniški sestanek za vse obrtnike škofovloškega okraja sklicuje „Zveza obrtnih društev v Ljubljani“ v nedeljo 20. t. m. ob 3 uri popoldan v Škofji Loki. Sestanek se bo vršil radi zasedenih zadružnih prostorov v salonu gostilne Kavčič poleg gasilskega doma. Razpravljala se bodo važna gospodarska vprašanja obrtnišva, vsled česar je vabljen sleherni obrtnik brez tozadevnega vabila.

SPORT

Gorenjska zimsko-sportna podzveza Jesenice

(Službeno)

Smuški zlet: Vse klube pozivljamo, da pošljejo na GZSP zlet čim več svojih tekmovalcev. Vsem tekmovalcem, ki bodo nastopili, bo povrnjena vožnja in to v Bohinju v zletni pisarni. Program zleta se je izpremenil in sicer se je tek juniorjev prenesel na nedeljo dopoldne ob 10 uri s startom pred občinskim domom v Bohinju. V sodniški zbor so določeni še Hafner, Rob in Kramar Janko. Funkcije vseh sodnikov bodo razvidene iz posebnih objav, ki bodo razdeljene v Bohinju med vse sodnike. Naknadne izpremembe bodo do sobote objavljene v dnevnem časopisu, sicer pa na posebnih krožnicah, ki bodo izdane v Bohinju vsem vodjem klubov.

Podsavezno prvenstvo v alpski kombinaciji se bo vršilo skupno s LZSP na Jezerškem in sicer dne 19 in 20. marca t. l. Ta datum naj SK Jezerško upošteva.

ASK Gorenjec: Prošnja za sprejem Žnidarja in Zvana v tečaj za smuške učitelje se odpošlje JZSS.

SK Dovje-Mojstrana: Dopisi naslovljeni na JZSS in na SK Ilirijo, so se takoj odposlali. Zaprošeni termin za štafeto se bo upošteval.

Prijave tekmovalcev za I. smuški izlet gorenjskih smučarjev v Bohinj so zaključene. Vse naknadne prijave je treba prinesiti v izletno pisarno v Bohinjski Bistrici, ki se nahaja v občinskem domu. Zato naj se vodje moštev pri prihodu v Bohinj javijo najprej v izletni pisarni, kjer jim bodo na razpolago vsa potrebna pojasnila.

Potne podpore, za vse nastopajoče tekmovalce pri tekmovanju v okviru izleta se bodo dajale šele v Bohinju v izletni pisarni, in to na pod-

lagi startnih list. Potne podpore se bodo razdelile samo tekmujočim članom klubov članov GZSP. O višini podpore odloča število nastopajočih članov in oddaljenost od Bohinja. Da se omogoči čim večji obisk mladine, se bo na iste gledalo v prvi vrsti.

Darila: Za tekmovanja, ki se vršijo v okviru izleta, je pripravljeno precejšnje število daril, in sicer v prvi vrsti praktičnih, katerih bo posebno vesela mladina, dalje plakete, ura in pokali. Gorenjska zimsko-sportna podzveza vabi na čim večjo udeležbo zlasti svoje člane.

Nastavitev tekmovalcev in gostov: Ker se v soboto ne vrši nobeno mladinsko tekmovanje, odpade prenočevanje za mladino v Bohinju. Za vse one juniorje, ki pa pridejo že v soboto v Bohinj, je kljub temu preskrbljeno. Prenočišče bo urejeno v gasilskem domu. Gostje in ostali tekmovalci imajo na razpolago ceneno prenočišče po hotelih in gostilnah. Toda kljub temu se je vsem javiti v izletni pisarni v občinskem domu, ki bo vodila potrebno evidenco. Cene v Bohinju so maksimirane za vse. Na praznik gorenjskih smučarjev Vas vabi GZSP.

Uprava GZSP.

Športni ples

sobota 19. februarja
hotel „Stara pošta“

France Benedik gostilna Stražišče

Najpripravnejša izletna točka. Udobni prostori. Dobra vina! Primeren prigrizek po izbiri!

Domača solidna postrežba!

SOKOLSKO DRUŠTVO KRANJ

NA PUSTNO SOBOTO
26. FEBRUARJA 1938

MŠKARADA

„PARIŠKA NOČ“

NARODNI DOM V KRANJU

DEKORACIJA — PARIS 38 —
LJUBLJANSKIH LIKOVNIH
UMETNIKOV

NAGRADA ZA MASKO
MISS PARIS

ORKESTER KRANJSKE GODBE

PRIČETEK OB 20. URI
VSTOPNINA Din 10[—]

VSE, POSEBNO ŠE DOSTOJNE MASKE VABI UPRAVA

MALI OGLASI

Vseka beseda Din 1[—]; Iskanje služb in mali oglasi soc. značaja vsaka beseda 50 para; prve tri besede debeleje tiskane. Uprava „Sobote“ Kranj, Bleiweisova 7

Kupim

hranilno knjižico Hran. in posoj. v Kranju do 20.000 dinarjev. Ponudbe pod „Gotovina“ na „Soboto“.

Stanovanje

sobo in kuhinjo, 18čr mirna stranka brez otrok. Naslov v upravi „Sobote“.

Sprejem

zastopstvo dobro idočih predmetov za Kranj in celo Gorenjsko. Ponudbe pod „Lusten avto“, na upravo lista.

Cospod

s sigurno existenco želi dopisovati z inteligentno in simpatično damo. Dopise pod „Zeničev možna“ na upravo lista.

Lepa soba

v sredini mesta, s seprnatim vvhodom, eventualno z vsjo oskrbo se odda s 1. marcem dvema gospodoma. Pojasnila vsako popoldne pri Špenko, Jenkova ulica. — 255

Prodajalka

s Irgovsko šolo, stara 24 let, ki je bila uslužbena pri večji Irgovski firmi na Gorenjskem, z znanjem nemščine in pisarniški del išče primerno mesto. Ponudbe prosim pod „Prikupna“ na upravo „Sobote“.

Kupujem

stalno kante od olja in podobne. Ponudbe na upravo „Sobote“ pod „Kante“.

Iščem družabnika

ali družabnico s 40—50 tisoč dinarji za zelo rentabilno podjetje. V slučaju obvladavanja lažjih pisarniških del je sodelovanje protirazmeram primerni plači zaželjeno. Pismene ponudbe na upravo lista pod „Sigurna garancija“.

Tiskarna „Sava“ d. d. Kranj

Knjigarna — Knjigovoznica — Štampiljk
Zaloga vseh šolskih potrebščin

Vsakovrstno

zimsko, moško in damsko

perilo,

nogavice, rokavice, kravate, damske torbice itd. dobite v modni trgovini

IVO WENDLING

Jenkova ulica

Pozor!

Kdor želi imeti

LEPO EMAJLIRANO KOLO ALI MOTOR

(v peči žgano ali nitro) po poljubni izbiri barv v vseh tonih, temu izvrši najsolidneje

JOS. GREBENŠEK - KRANJ
LIČAR IN SLIKAR

Vedno konkurenčne cene!

IGNACIJ MAJNIK

splošno strojno ključavničarstvo
KRANJ, BLEIWEISOVA ULICA 29

Prvo podjetje na Gorenjskem za napravo

jeklenih valjčnih zastorov

Izdeluje tudi orodja za sončne plahte, škarjasta omrežja, štedilnike, železna vrata, okna itd.

Cene zmernel!
Izdelava prvovrstna!

Postrežba solidna in točna

I. COLNAR KRANJ

TRGOVINA Z MEŠ. BLAGOM
KUHINJ. POSODA, PORCELAN
STAVBNO STEKLARSTVO

Kupujte pri
tvrdkah, ki
inserirajo v
„SOBOTE“!

„IDES“ TVORNICA ČRNILA IN KEMIČNIH IZDELKOV KRANJ

Zahtevajte in kupujte

Rekord kremo za čevlje,

ki ščiti usnje in daje lep sijaj